

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA NEUVOSTO

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 18 päivänä joulukuuta 2006,

koulutukseen liittyvästä valtioiden rajat ylittävstä liikkuvuudesta yhteisössä: Liikkuvuutta koskeva eurooppalainen laatuperuskirja

(2006/961/EY)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 149 artiklan 4 kohdan ja 150 artiklan 4 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Koulutukseen liittyvä liikkuvuus on olennainen osa henkilöiden vapaata liikkuvuutta –perustamissopimuksen suojaama perusvapaus — ja yksi Euroopan unionin päätavoitteista yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alalla, joka perustuu yhteisiin arvoihin ja moninaisuuden kunnioittamiseen. Se on keskeinen väline todellisen eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen luomisessa, työllisyyden parantamisessa ja köyhyyden vähentämisessä sekä aktiivisen Euroopan kansalaisuuden kehittämisessä.
- (2) Liikkuvuus lähentää kansalaisia ja lisää keskinäistä ymmärtämystä. Se edistää solidaarisuutta, ajatustenvaihtoa ja Euroopan muodostavien eri kulttuurien parempaa tunte-musta; siten liikkuvuus edistää taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta.

⁽¹⁾ EUVL C 88, 11.4.2006, s. 20.

⁽²⁾ EUVL C 206, 29.8.2006, s. 40.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 26. syyskuuta 2006 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä) ja neuvoston päätös, tehty 18. joulukuuta 2006.

- (3) Koulutukseen liittyvän eurooppalaisen liikkuvuuden ja koulutusalan vaihtotoiminnan tehostaminen sekä tapahtumat, kuten työntekijöiden liikkuvuuden teemavuosi 2006, ovat tärkeässä asemassa pyrittäessä Lissabonin tavoitteeseen tehdä Euroopasta innovatiivisin ja kilpailukykyisin tietoon perustuva talous vuoteen 2010 mennessä.
- (4) Parempien puiteiden tarjoaminen koulutukseen liittyvälle liikkuvuudelle Euroopan unionissa edistää tietoon perustuvan talouden toteutumista, mikä on jäsenvaltioissa olennaisen tärkeää työllisyyden, kestävän kehityksen, tutkimuksen ja innovaatioiden luomisen kannalta.
- (5) Koulutusjärjestelmien laadun ja tehokkuuden parantaminen Euroopassa edellyttää, että kaikki sidosryhmät, mukaan lukien viranomaiset, tehostavat Euroopan unionin sisäiseen liikkuvuuteen kohdistuvia tukitoimiaan.
- (6) Opiskelijoiden, koulutuksessa olevien, vapaaehtoisten, opettajien ja kouluttajien liikkuvuudesta Euroopan yhteisössä 10 päivänä heinäkuuta 2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus 2001/613/EY ⁽⁴⁾ oli ensimmäinen suositus, jolla pyrittiin helpottamaan liikkuvuuteen kannustavia yhteisön toimia.
- (7) Mainitun suosituksen III a kohdan mukaisesti komission perustaman asiantuntijaryhmän työssä ja ensimmäisessä seurantaraportissa tuodaan kyllä esiin sekä kansallisella että Euroopan tasolla saavutettu edistys koulutukseen liittyvässä liikkuvuudessa, mutta osoitetaan myös tarve kiinnittää

⁽⁴⁾ EYVL L 215, 9.8.2001, s. 30.

- huomiota liikkuvuuden määrällisen lisäämisen ohella erityisesti sen laadun parantamiseen.
- (8) Tavoitteeseen voidaan pyrkiä muun muassa antamalla suosituksen muodossa liikkuvuutta koskeva laatu- peruskirja, jossa esitetään joukko alaa koskevia periaatteita, joiden täytäntöönpano on vapaaehtoista.
- (9) Liikkuvuutta koskevassa eurooppalaisessa laatu- peruskirjassa, jäljempänä 'peruskirja', olisi otettava huomioon myös vammaisten henkilöiden ja muita heikommassa asemassa olevien ryhmien erityistarpeet.
- (10) Peruskirjan olisi myötävaikutettava koulutusvaihdon lisäämiseen, helpotettava yleissivistävien tai ammatillisten koulutusjaksojen tunnustamista sekä tutkintojen ja pätevyysien tunnustamista ja lisättävä keskinäistä luottamusta asiaan liittyvien viranomaisten, organisaatioiden ja kaikkien liikkuvuuden kanssa tekemisissä olevien sidosryhmien välisen yhteistyön parantamiseksi ja vahvistamiseksi. Lainojen, apurahojen ja sosiaaliturvatuksien siirrettävyyteen olisi kiinnitettävä huomiota.
- (11) Tällä peruskirjalla on tarkoitus täydentää, mutta ei korvata, opiskelua koskevassa Erasmus-peruskirjassa esitettyjä erityismääräyksiä.
- (12) Lähtömaiden ja vastaanottavien maiden viranomaisten olisi annettava peruskirja perusviiteasiakirjana kaikille opiskelijoille ja koulutettaville sekä organisaatioille ja sidosryhmille, jotka ovat tekemisissä liikkuvuuden kanssa, vastaanottajien omalla kielellä.
- (13) Liikkuvuudesta saatavat edut riippuvat suuresti käytännön järjestelyiden laadusta; tiedottamisesta, valmistelusta, tuesta, sekä osallistujien opinto- ja koulutusjaksojen aikana hankkiman kokemuksen ja pätevyden tunnustamisesta. Liikkuvuuteen liittyvät ihmiset ja organisaatiot voivat parantaa huomattavasti sen arvoa huolellisen suunnittelun ja asianmukaisen arvioinnin avulla.
- (14) Europass⁽¹⁾ on erityisen hyödyllinen väline kehitettäessä liikkuvuutta tukevaa avoimuutta ja opintojen tunnustamista.
- (15) On suotavaa, että peruskirjassa vahvistettuja periaatteita ei sovelleta pelkästään liikkuvuusjaksoon, vaan myös sitä edeltäviin ja seuraaviin jaksoihin.
- (16) Ennalta olisi laadittava opintosuunnitelma. Lisäksi osallistujien yleinen valmistautuminen on tarpeen, ottaen huomioon kielellisen valmistautumisen. Toimivaltaisten viranomaisten ja organisaatioiden olisi annettava tässä apua.
- (17) Kaikki hallinnolliset ja rahoitukseen liittyvät kysymykset, kuten käytettävissä oleva rahoitustuki, kustannuksista vastaava taho, ja vakuutusturva vastaanottavassa maassa, olisi ratkaistava ennen lähtöä.
- (18) Ulkomailla vietetyn jakson osalta liikkuvuuden laatua voidaan parantaa järjestelyjen avulla, esimerkiksi nimeämällä osallistujille mentorit.
- (19) Kaikkien vastaanottavassa maassa suoritettujen kurssien tai koulutuksen yksityiskohtaisen ja selkeän kuvauksen, kurssin tai koulutuksen kesto mukaan luettuna, pitäisi helpottaa niiden tunnustamista kotimaahan palattaessa.
- (20) Avoimuus ja hyvä hallinto edellyttävät liikkuvuusohjelman kustakin vaiheesta ja toimesta vastaavien sidosryhmien selkeää määrittelyä.
- (21) Liikkuvuustoimien kokonaisvaltaisen laadun varmistamiseksi on suotavaa taata liikkumisvapaus kaikille Euroopan unionin kansalaisille ja soveltaa peruskirjassa vahvistettuja periaatteita ja asiaan liittyviä suosituksia, siltä osin kuin mahdollista, kaikenlaiseen liikkuvuuteen oppimismielessä tai ammatillisen kehityksen tarkoituksessa: yleissivistävä ja ammatillinen koulutus, virallisissa rakenteissa tai niiden ulkopuolella tapahtuva oppiminen, mukaan lukien vapaaehtoistyö ja -hankkeet, lyhyet tai pitkät liikkuvuusjaksot, koulussa, korkeakoulussa tai työssä tapahtuva oppiminen, elinikäiseen oppimiseen liittyvät toimet.
- (22) Ottaen huomioon liikkuvuutta koskevien toimien luonteen moninaisuuden ja keston, jäsenvaltiot voivat mukauttaa peruskirjan täytäntöönpanoa olosuhteiden mukaan, eli ne voivat mukauttaa sitä erityistilanteisiin ja -ohjelmiin. Jäsenvaltiot voivat tehdä joistakin kohdista velvoittavia ja pitää toisia vapaaehtoisina.
- (23) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa tämän suosituksen tavoitteita, vaan ne voidaan tämän suosituksen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä suosituksessa ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen,
- SUOSITTELEVAT, ETTÄ JÄSENVALTIOT:
- (1) hyväksyvät liitteenä olevan peruskirjan välineeksi, jolla voidaan parantaa henkilökohtaista ja ammatillista kehitystä, ja edistävät sen käyttöä tässä tarkoituksessa;
- (2) raportoivat siitä, miten ne ovat panneet täytäntöön tämän suosituksen ja täydentävät toimenpiteet, joita ne mahdollisesti toteuttavat liikkuvuuden edistämiseksi, erityisesti laatu- ja edistämiskohdat huomioon ottaen, Koulutus 2010 -työohjelmaa koskevissa kansallisissa tukitoimissaan toisesta tämän suosituksen hyväksymisen jälkeisestä vuodesta alkaen;

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 2241/2004/EY, tehty 15. joulukuuta 2004, yhteisön yhteisistä puitteista tutkintojen ja pätevyysien selkeyttämiseksi (Europass) (EUVL L 390, 31.12.2004, s. 6).

- (3) tekevät myös jatkossa tiivistä yhteistyötä ja koordinoivat toimiaan keskenään sellaisten esteiden poistamiseksi, jotka haittaavat suoraan tai välillisesti Euroopan unionin kansalaisten liikkuvuutta;
- (4) järjestävät yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen liittyvää liikkuvuutta varten asianmukaista tukea ja tarkoituksenmukaisen infrastruktuurin kansalaistensa koulutustason kohottamiseksi;
- (5) ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin liikkuvuuden edistämiseksi, varmistavat, että kaikki asiaan liittyvä tieto on helposti ymmärrettävissä ja kaikkien saatavilla, esimerkiksi laatimalla liikkuvuutta esittelevän oppaan tai luettelon tukiorganisaatioista, ja parantavat liikkuvuuden edellytyksiä.
- (2) tekemään edelleen yhteistyötä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa, jotta tässä suosituksessa esitettyjen toimenpiteiden täytäntöönpanosta saadaan vaihdettua hyödyllisiä tietoja ja kokemuksia;
- (3) parantamaan tai kehittämään tiiviissä yhteistyössä asianomaisten viranomaisten kanssa sukupuolen mukaan eritellyjä tilastotietoja koulutukseen liittyvästä liikkuvuudesta;
- (4) pitämään tätä suositusta ja suositusta 2001/613/EY yhtenä kokonaisuutena ja sen vuoksi sisällyttämään sen edellyttämät, joka toinen vuosi toimitettavat raportit Koulutus 2010-toimintaohjelman yleisiin raportteihin.

KEHOTTAVAT KOMISSIOTA:

- (1) rohkaisemaan kansallisia virastoja ja muita koulutuksen ja liikkuvuuden alalla työskenteleviä organisaatioita käyttämään peruskirjaa;

Tehty Brysselissä, 18 päivänä joulukuuta 2006.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

J. BORRELL FONTELLES

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J.-E. ENESTAM

LIITE

LIKKUVUUTTA KOSKEVA EUROOPPALAINEN LAATUPERUSKIRJA

JOHDANTO

Liikkuvuus on aina kiinnostanut eri sidosryhmiä, ja sen asemaa vielä vahvistettiin vuonna 2000 laaditulla liikkuvuutta koskevalla toimintasuunnitelmalla ⁽¹⁾ sekä opiskelijoiden, koulutuksessa olevien, vapaaehtoisten, opettajien ja kouluttajien liikkuvuudesta Euroopan yhteisössä 10 päivänä heinäkuuta 2001 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksella 2001/613/EY ⁽²⁾. Suosituksen soveltamisala oli laaja, siinä käsiteltiin tärkeitä liikkuvuuteen liittyviä kysymyksiä, ja se oli kohdistettu kaikille, jotka voisivat hyötyä opiskelujaksosta ulkomailla (sekä virallisissa rakenteissa että niiden ulkopuolella), mukaan lukien opiskelijat, opettajat, kouluttajat, vapaaehtoiset ja koulutuksessa olevat. Koulutukseen liittyvästä valtioiden rajat ylittävästä liikkuvuudesta yhteisössä — Liikkuvuutta koskeva eurooppalainen laatuperuskirja — 18 päivänä joulukuuta 2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksella 2006/961/EY ⁽³⁾, josta tämä laatuperuskirja muodostaa erottamattoman osan, on sama soveltamisala, mutta siinä keskitytään liikkuvuuden laatuunäkökohtiin ensimmäisen suosituksen jälkeen perustetun asiantuntijaryhmän ehdotuksen mukaisesti. Sillä olisi pyrittävä varmistamaan, että liikkuvuustoimiin osallistuneet saavat myönteisiä kokemuksia sekä vastaanottavassa maassa että omassa maassaan palattuaan takaisin.

Tämä laatuperuskirja tarjoaa opastusta yksittäisten nuorten tai aikuisten harjoittamaan liikkuvuuteen, joka liittyy virallisissa rakenteissa tai niiden ulkopuolella tapahtuvaan oppimiseen ja heidän henkilökohtaiseen ja ammatilliseen kehittymiseen. Sen tarkoitus toimia viiteasiakirjana, jossa otetaan huomioon kansalliset tilanteet ja jäsenvaltioiden toimivaltuudet. Sen laajuutta ja sisältöä voidaan mukauttaa liikkuvuuden keston, erilaisten koulutus- ja nuorisotoimien erityispiirteiden sekä osallistujien tarpeiden perusteella. Siinä käsitellään pääasiassa koulutukseen liittyvää liikkuvuutta, mutta nämä ohjeet voivat olla hyödyllisiä myös muuntuyppisen, esimerkiksi työhön liittyvän liikkuvuuden kannalta.

1. Tietoa ja ohjausta

Liikkuvuudesta mahdollisesti kiinnostuneilla pitäisi olla yhtäläinen oikeus saada kaikilla tasoilla luotettavista lähteistä tietoa ja ohjeita liikkuvuusmahdollisuuksista ja ehdoista, joilla siihen voi osallistua. Olisi muun muassa annettava selkeitä tietoja kaikista tähän peruskirjaan sisältyvistä kohdista, lähettävän ja vastaanottavan organisaation asemasta ja tehtävistä sekä erilaisista koulutusjärjestelmistä.

2. Opintosuunnitelma

Ennen koulutukseen liittyvien liikkuvuustoimien toteuttamista lähettävän ja vastaanottavan organisaation sekä osallistujien olisi laadittava ja hyväksyttävä opintosuunnitelma, jossa on huomioitu kielellinen valmistautuminen. Opintosuunnitelma on erityisen tärkeä pitkäkestoisien liikkuvuuden kyseessä ollessa ja siitä voi olla hyötyä myös lyhytkestoisien liikkuvuusjakson osalta. Suunnitelmassa olisi esitettävä tavoitteet ja odotetut oppimistulokset sekä tapa, millä niihin olisi pyrittävä ja miten ne olisi pantava täytäntöön. Opintosuunnitelman merkittävistä muutoksista olisi sovittava kaikkien osapuolten kesken. Opintosuunnitelmaa laadittaessa olisi pidettävä mielessä integroituminen takaisin kotimaahan ja arviointi.

3. Räättälöinti

Koulutukseen liittyvän liikkuvuuden olisi sovittava mahdollisimman hyvin osallistujien omiin koulutusväyliin, taitoihin ja motivaatioon, ja sen olisi kehitettävä tai tuettava niitä.

4. Yleiset valmistelut

Osallistujien ennalta valmistautuminen on suositeltavaa, ja se olisi sovitettava heidän erityistarpeisiinsa. Valmistautumiseen pitäisi tarpeen mukaan sisältyä kielellisiä, pedagogisia, hallinnollisia, oikeudellisia, henkilökohtaisia ja kulttuurisia näkökohtia sekä tietoa rahoitussellista näkökohdista.

⁽¹⁾ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma, annettu 14. joulukuuta 2000, liikkuvuutta koskevasta toimintasuunnitelmasta (EYVL C 371, 23.12.2000, s. 4).

⁽²⁾ EYVL L 215, 9.8.2001, s. 30.

⁽³⁾ Katso tämän virallisen lehden sivu 5

5. Kielelliset näkökohdat

Kielitaito on tärkeä tehokkaan oppimisen, kulttuurienvälisen viestinnän ja vastaanottavan maan kulttuurin paremman ymmärtämisen kannalta. Osallistujien samoin kuin lähettävän ja vastaanottavan organisaation olisi kiinnitettävä erityistä huomiota asianmukaiseen kielelliseen valmistautumiseen. Aina kun mahdollista, liikkuvuusjärjestelyihin olisi sisällyttävä

- kielitaidon arviointi ennen lähtöä ja mahdollisuus käydä kursseja vastaanottavan maan kielellä ja/tai opetuskielellä, jos ne eivät ole samat;
- kieleen liittyvä tuki ja neuvonta vastaanottavassa maassa.

6. Logistinen tuki

Osallistujille olisi tarvittaessa tarjottava riittävää logistista tukea. Tähän voi sisältyä mahdollisesti matkajärjestelyjä, vakuutuksia, oleskelu- tai työlupia, sosiaaliturvaa, valtion apurahojen ja lainojen siirtomahdollisuutta lähtömaasta vastaanottavaan maahan, asumista sekä muita käytännön näkökohtia koskevien tietojen ja ohjeiden antaminen, mukaan lukien oleskelun aikaisiin turvallisuuskäytäntöihin liittyvät tiedot.

7. Mentorointi

Vastaanottavan organisaation (oppilaitoksen, nuorisoyhdistyksen, yrityksen jne.) olisi huolehdittava järjestelyistä, esimerkiksi mentoroinnista, osallistujien neuvonnasta ja tehokkaan vastaanottavaan ympäristöön integroitumisen avustamisesta, sekä toimittava yhteyspisteenä, josta apua on mahdollista saada jatkuvasti.

8. Tunnustaminen

Jos ulkomailla suoritettu opinto- tai harjoittelujakso on olennainen osa virallista opinto- tai harjoitteluohjelmaa, se olisi todettava opintosuunnitelmassa, ja osallistujille olisi tarpeen mukaan tarjottava apua jakson tunnustamisen ja sertifiointin helpottamiseksi. Lähettävän organisaation olisi opintosuunnitelmassa sitouduttava tunnustamaan kaikki menestyksellisesti suoritettut liikkuvuusjaksot. Muuntotyypisessä liikkuvuudessa, etenkin muissa kuin virallisissa rakenteissa tapahtuvan koulutuksen osalta, olisi annettava asianmukainen asiakirja, jotta osallistuja voi osoittaa aktiivisen osallistumisen ja oppimistulokset tyydyttävästi ja luotettavasti. Tässä yhteydessä olisi rohkaistava Europass-todistuksen ⁽¹⁾ käyttöä.

9. Integroituminen palattaessa ja arviointi

Kun osallistujat ovat palanneet kotimaahansa, erityisesti pitkäaikaisen liikkuvuusjakson jälkeen, heitä olisi opastettava hyödyntämään liikkuvuusjakson aikana hankittuja tietoja ja taitoja. Pitkäkestoisen liikkuvuusjakson jälkeen palaaville olisi tarjottava tarvittaessa apua, jotta integroituminen takaisin kotimaan sosiaaliseen, koulutus- ja ammattiympäristöön olisi helpompaa. Osallistujien ja organisaatioiden olisi tarkasteltava perusteellisesti hankittuja kokemuksia, jotta voidaan arvioida, onko opintosuunnitelman tavoitteet saavutettu.

10. Sitoumukset ja vastuualat

Näistä laatu- ja johtuvista vastuualoista olisi sovittava lähettävän ja vastaanottavan organisaation sekä osallistujien kesken. Ne olisi vahvistettava mieluiten kirjallisesti, jotta vastuualat ovat selkeät kaikille asiaan liittyville tahoille.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 2241/2004/EY, tehty 15. joulukuuta 2004, yhteisön yhteisistä puiteista tutkintojen ja pätevyyskierroksien selkeyttämiseksi (Europass) (EUVL L 390, 31.12.2004, s. 6).